

Dominant septiemakkoord

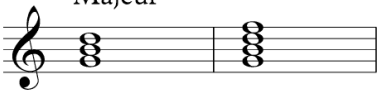
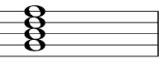
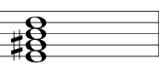
De domiwat?

De dominant (V) is veruit het spannendste akkoord omdat er een leidtoon in aanwezig is. Daarom lost het altijd op in de tonica (I).

Er kan nog meer spanning aan worden toegevoegd als er een extra noot bijgeschreven wordt. Deze noot is de septiem (geteld vanaf de grondnoot).

Een dominant-septiem-akkoord is dus een dominant-akkoord met nog een extra terts bovenop. In de akkoordsymbolen wordt naast de letterbenaming dan een "7" geschreven.

Het dominant-septiem-akkoord is een dissonant akkoord. Het zal daarom telkens moeten oplossen in een consonant akkoord: de tonica.

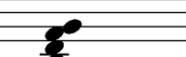
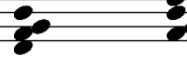
Majeur		Mineur	
			
V	V 7	V	V 7
G	G7	E	E7

De septiem is in het dominant-septiem-akkoord altijd een kleine septiem. De tertsen zijn (van onder naar boven) groot-klein-klein. Maar dat is natuurlijk al in orde dankzij de voortekening.

Vergeet enkel niet om in mineur nog steeds de leidtoon te verhogen (dit is zoals altijd de terts van het dominant-akkoord).

Inversies van het dominant septiemakkoord

Gezien dit akkoord vierstemmig is, hebben we 1 grondligging en maar liefst 3 inversies (in plaats van 2)

			
grondligging	inversie 1	inv. 2	inv. 3

De septiem: geen versiering, wel akkoordnoot

In het harmoniseren van melodieën kan deze **septiem** dus ook als **akkoordnoot** worden beschouwd. Vroeger zouden we deze noot niet hebben kunnen verklaren als het geen versieringsnoot was.

The first two examples are in 2/4 time. The first shows a melody with notes C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The chords are I (C), IV (F), and I (C). A question mark is above the B4 note. The second shows a melody with notes C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The chords are I (C), V7 (G7), and I (C). A question mark is above the B4 note.

The next two examples are in 3/4 time. The third shows a melody with notes C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The chords are I (Am), V (E), IV (Dm), and I (Am). A question mark is above the B4 note. The fourth shows a melody with notes C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The chords are I (Am), V7 (E7), and I (Am). A question mark is above the B4 note.

Verwarring tussen de leidtoon en de septiem

In de dominant zit altijd een leidtoon, maar nu kan er ook een septiem bij komen. Dit zijn twee verschillende tonen:

- De **septiem** is het interval dat 7 tonen boven de basnoot van het (V-)akkoord ligt (of in andere woorden: de septiem van het akkoord).
- De **leidtoon** is de zevende trap van de toonaard. Bijgevolg is de leidtoon het interval dat een terts boven de basnoot van het (V-)akkoord ligt (of in andere woorden: de terts van het akkoord)

V7-I verbinding (dominant septiem naar tonica)

Om de spanning die door het dominant septiemakkoord gecreëerd wordt correct op te lossen in een tonica, moet nauwkeurig rekening gehouden worden met het volgende:

- De **septiem daalt een secunde** in het volgende tonica-akkoord (bv. fa naar mi, zie onder)
- De **leidtoon stijgt een secunde** in het volgende tonica-akkoord (bv. si naar do, zie onder)

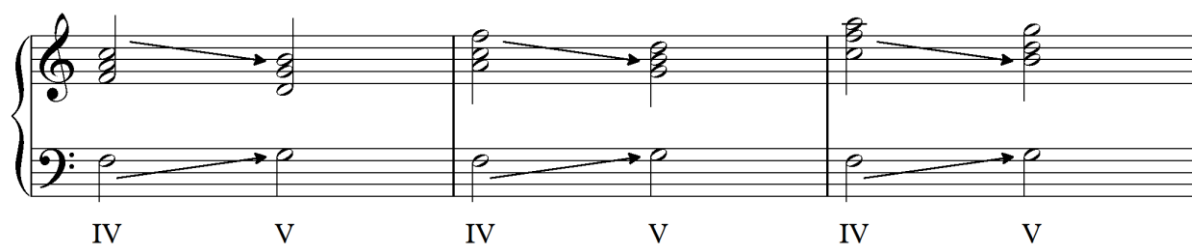

We gaan dus **van een vierstemmig akkoord over op een driestemmig akkoord**. De 'kwint' (in dit geval de re) heeft de minste spanning en kan dus zowel dalen als stijgen. We kunnen gemakshalve zeggen dat deze kwint nergens naartoe moet gaan. Met onze 're' moeten we dus geen rekening houden.

De 'sol' is in deze V7-I verbinding een gemeenschappelijke noot.

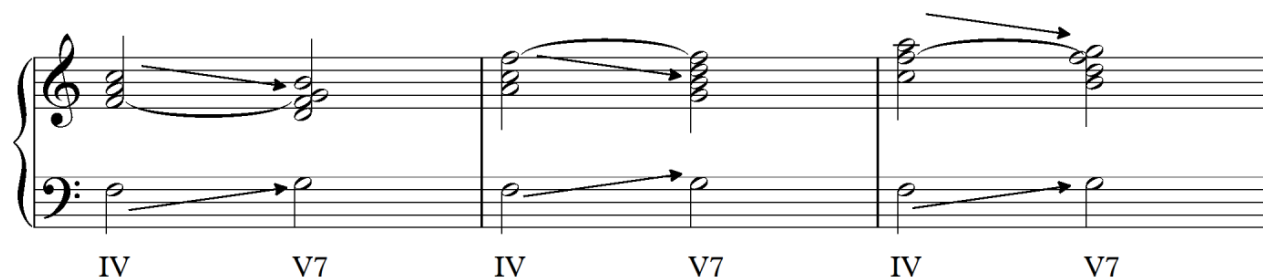
IV-V7 verbinding (subdominant naar dominant septiem)

Wanneer we een IV-V verbinding maakten, moesten we gebruik maken van 'tegenbeweging' omdat een gemeenschappelijke noot ontbrak. Zo vermeden een 'saaie' parallele beweging.

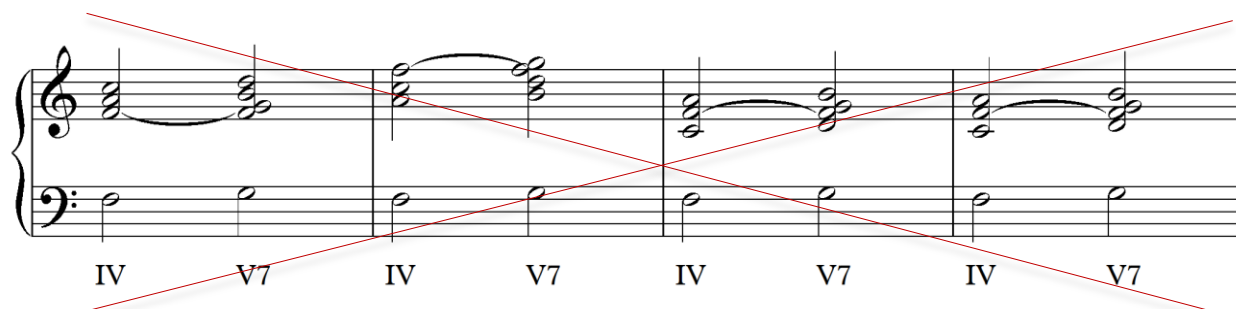

Nu we van onze V echter een dominant septiemakkoord kunnen maken (V7), verschijnt er wèl een gemeenschappelijke noot! In onderstaand voorbeeld namelijk de 'fa'.

Omdat de verbinding in wezen nog steeds een IV-V verbinding is, combineren we nu beide regels: Een IV-V7 verbinding maakt gebruik van de **gemeenschappelijke noot** èn **tegenbeweging**.

Onderstaande voorbeelden zijn dus niet correct, gezien er geen tegenbeweging is gemaakt, hoewel er wel een gemeenschappelijke noot aanwezig is:

Oefening:

Zoek de akkoorden van de volgende melodieën. Zoek dus eerst de gepaste toonaard en noteer dan de graden onder de notenbalk. Hou rekening met eventuele dominant septiemakkoorden.

1.

2.

3.

4.

5.

Bovenstaande melodieën lenen zich ook perfect tot het maken van mooie harmonisaties ☺